

Dosarul nr. Ireab-17/2020

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte - Iurie Diaconu,

Judecători - Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Nicolae Craiu,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunctul al Procurorului General, Mircea Roșioru, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Armatei nr.57 din 20 mai 1944, în privința lui

Baclanov Diamid XXX, născut în anul XXX , originar și domiciliat în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

29 noiembrie 2019 - 19 mai 2020.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 57 din 20 mai 1944, Baclanov Diamid, a fost condamnat în baza art. 54¹ lit. a) Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate cu privarea de drepturi pe termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Inculpatul Baclanov D. a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că în anul 1929, fiind bănuț în contrabandă, de către organele puterii sovietice a fost deportat în regiunea Ural. În anul 1932 a evadat din locul deportării, s-a întors în satul natal Bîcioc și a doua zi, ilegal a trecut frontiera de stat, instalându-se cu traiul pe teritoriul României. Peste un an, tot ilegal a traversat peste frontieră și familia sa în componența a cinci persoane. Fiind interogată de grănicerii români, le-a comunicat acestora punctele de dislocare a trei pichete de grăniceri sovietici. În anul 1941, după ocuparea satului Bîcioc de către trupele german-române, Baclanov D. s-a întors în satul natal unde a fost angajat în calitate de polițist superior, iar în luna august a fost transferat în calitate de primar. Activând în aceste funcții el colecta impozite și produse agricole pentru trupele românești. De către el, pentru diferite motive au fost maltratați cetățenii sovietici Peretnov, Dubodelov, Tuzinschii și alții.

2.1. În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Baclanov D. și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a confirmat cele indicate în rechizitoriu.

3. Adjunct al Procurorului General, Mircea Roșioru a declarat recurs în anulare invocând temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Armatei nr.57 din 20 mai 1944, în privința lui Baclanov Diamid, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui.

În argumentarea recursului în anulare recurentul indică:

- potrivit prevederilor art. 453 alin (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârrea atacată;

- în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;

- în cadrul anchetării și examinării cauzei în ședința de judecată, nu au fost acumulate probe ce pot servi drept motiv pentru declararea inculpatului Baclanov Diamid vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 54¹ lit. a) Cod penal al RSSU, adică de săvârșirea infracțiunii contrarevoluționare - trădare de patrie. Instanța de judecată nu a stabilit că acțiunile inculpatului erau îndreptate împotriva potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS, așa cum prevede dispoziția art. 54¹ lit. a) Cod penal al RSSU;

- instanța de judecată a încălcat flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie;

- sentința de condamnare în privința lui Baclanov Diamid a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile martorilor cu care inculpatul era în relații ostile, nefiind cercetate și alte mijloace de probă.

Prin urmare, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Baclanov Diamid în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, condamnate pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Baclanov Diamid a fost condamnat la 20 mai 1944, prin sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 57, pentru trădare de patrie, în lipsa apărătorului, fără a le fi respectat dreptul la apărare.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, avînd dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa.

Ținînd cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Baclanov Diamid în baza art. 54¹ lit. a) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul al Procurorului General, Mircea Roșioru, casează total sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 57 din 20 mai 1944, privind condamnarea lui **Baclanov Diamid XXX** în baza art. 54¹ lit. a) Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 19 mai 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Nicolae Craiu